

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/438/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1320210327
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1320210327.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci navrhovateľky: K.a L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XX, C., v konaní zastúpenej: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., IČO: 36 836 460, so sídlom Ďumbierska 3F, Bratislava, proti otcovi, ako osobe povinnej platiť výživné: F., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, C., o zvýšenie výživného, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 29.06.2021, č.k. 24Pc/22/2020-144, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa z r u š u j e a v e c s a v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie zamietol návrh navrhovateľky zo dňa 18.12.2020, ktorým sa od podania návrhu domáhala zvýšiť vyživovaciu povinnosť povinného z vyživovacej povinnosti, naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 07.02.2020, č.k. 38P/240/2011-151, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 15.05.2012, č.k. 11CoP/205/2012-171, a to zo sumy 120 eur mesačne na sumu 500 eur mesačne. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) dôvodiac tým, že v konaní neboli zistené okolnosti odôvodňujúce priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 62 ods.1,2, § 75 ods.1, § 78 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej „Zákon o rodine“) keď z vykonaného dokazovania zistil, že navrhovateľka je plnoletá, študuje dennou formou na vysokej škole vo Y. H., nemá zdravotné obmedzenia, býva spolu s matkou v 3-izbovom byte v Bratislave, za semester štúdia platí 383,56 eur (t.j. 64 eur mesačne), za ubytovanie na internáte sumu 301 eur mesačne, od 09.07.2019 je konateľkou a jedinou spoločníčkou obchodnej spoločnosti E., spol. s r.o. so sídlom Z. 9, C.. Otec je zamestnaný v spoločnosti R. real estate s.r.o. ako manažér (vedúci skladu), má stredoškolské odborné vzdelanie s maturitou, jeho čistý mesačný príjem je 1818 eur, iné príjmy okrem príjmov zo zamestnania nemá, spolu s manželkou vlastní dvojizbový byt v Bratislave, v ktorom bývajú aj s dvomi maloletými deťmi (E. L., nar. XX.X.XXXX a X. L., nar. X.X.XXXX), na ktorý splácajú hypotéku v sume 444 eur mesačne, okrem toho splácajú mesačne 690 eur na štyri bezúčelové spotrebné úvery. Otec vlastní a používa osobné motorové vozidlo Citroën C4 Picasso, vyrobené v roku 2013, ktoré kúpil pred tromi rokmi, ktoré spláca mesačne sumou 72,34 eur, iný majetok vyššej hodnoty nemá, nemá vážnejšie zdravotné problémy, ktoré by ho obmedzovali alebo s ktorými by boli spojené osobitné výdavky. Jeho manželka pracuje v Štátnej pokladnici, jej čistý mesačný príjem zo zamestnania je asi 1 000 eur mesačne. Matka navrhovateľky je od februára 2021 zamestnaná na Magistráte hl. m. SR Bratislavy, predtým v príspevkovej organizácii Generálny investor Bratislavy, jej priemerný čistý zárobok za posledný rok predstavuje 1 278 eur mesačne, od roku 2001 samostatne podniká pod obchodným menom P. K. Z. - U.. Je spoluvlastníčkou v 1/6 bytu na Q. ul. v Bratislave a v 1/6 resp. v 1/8 aj nehnuteľností na Q. ul. v Bratislave.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia ďalej konštatoval, že v danej veci bolo výživné naposledy určené v roku 2012, kedy navrhovateľka mala necelých trinásť rokov, navštevovala sekundu osemročného gymnázia a pri stanovení výživného v sume 120 eur mesačne prvostupňový aj odvolací súd vychádzali z čistého príjmu matky v sume 529 eur, a pokiaľ ide o jej podnikanie vychádzali z toho, že je vlastne stratové a matka navrhovateľky z neho nemá žiadny príjem. Otec bol v tom čase nezamestnaný a hľadal si zamestnanie. Naposledy dosahovaný príjem predtým, ako sa stal nezamestnaný, vo výške cca 870 eur mesačne, odvolací súd hodnotil ako príjem, ktorý zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca. Navrhovateľka odôvodňovala zvýšenie výživného tým, že oproti roku 2012 sa znásobili jej výdavky, a to najmä v súvislosti so štúdiom na vysokej škole v Rakúsku, vrátane ubytovania a cestovania na univerzitu, ako aj vekom navrhovateľky a určitou mierou inflácie. Súd prvej inštancie uviedol, že v súčasnosti je otec zamestnaný, dosahuje mesačný čistý príjem 1 818 eur, ktorý zodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam (oproti roku 2012 sa príjem otca viac ako zdvojnásobil). Príjem matky navrhovateľky sa oproti roku 2012 tiež viac ako zdvojnásobil, v súčasnosti zarába 1278 eur mesačne, táto má však vysokoškolské vzdelanie a dlhodobo aj podniká, preto je podľa súdu v jej schopnostiach dosahovať vyšší príjem, než len príjem zo zamestnania, ktorý zodpovedá priemernej mesačnej mzde zamestnanca hospodárstva SR. Výživné by preto mali poskytovať navrhovateľke obaja rodičia v rovnakej výške, nie pomerne podľa výšky príjmu zo zamestnania. Súd prvej inštancie následne dospel k záveru, že vzhľadom na uvedené skutočnosti by mal povinný z výživného platiť výživné približne v dvojnásobnej výške, t.j. v sume 250 eur. Podľa jeho názoru na výšku výživného majú vplyv aj zmenené pomery v tom, že otec má dve maloleté deti, voči ktorým má vyživovaciu povinnosť, pričom matka navrhovateľky žiadnu inú vyživovaciu povinnosť nemá. Podľa názoru súdu prvej inštancie dve nové vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom predstavujú podstatnú zmenu v porovnaní s rokom 2012, ktorú bolo potrebné zohľadniť. Vzhľadom na to aj výdavky na primerané bývanie, ktoré otec zabezpečuje nielen sebe a manželke, ale aj svojim dvom maloletým deťom, nie je už možné považovať za výdavky, ktoré majú prednosť pred výživným na navrhovateľku, tak ako to súdy hodnotili v rozsudkoch z roku 2012. Výdavky na hypotekárny úver súd v pôvodnom rozhodnutí o výživnom nebral do úvahy s odôvodnením, že vyživovacia povinnosť má prednosť pred inými výdavkami rodičov. V novej situácii takýto záver nie je možné prijať, ide o nevyhnutné výdavky otca, čo však neplatí o ostatných spotrebných úveroch, ktorých opodstatnenosť otec nedokázal presvedčivo vysvetliť, ani preukázať.

4. Výdavky navrhovateľky (bez výdavkov na vysokoškolské štúdium v zahraničí), otca a matky navrhovateľky súd posúdil ako bežné výdavky, ktoré sa od roku 2012 nezmenili, resp. zmenili sa len o mieru inflácie. Miera inflácie meraná indexom spotrebiteľských cien podľa verejne dostupných údajov Štatistického úradu SR predstavovala za roky 2012 až 2020 v súhrne 9%. Pokiaľ ide o výdavky navrhovateľky spojené s užívaním bytu na Q. ul. XX v C., navrhovateľka netvrdila, že by svojej matke platila za bývanie, uvádzala iba, že polovica z týchto nákladov na ňu pripadá. Už z toho dôvodu súd nemohol tieto náklady zohľadniť ako nevyhnutné výdavky navrhovateľky, keď na platenie takýchto výdavkov nemá podľa súdu navrhovateľka ani dôvod, pretože byt je spoluvlastníctvom matky a jej ďalších príbuzných a v byte matka navrhovateľky aj býva. Do úvahy preto môže prichádzať podieľanie sa iba na zvýšených nákladoch v dôsledku toho, že byt užívajú dve osoby, nie jedna. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa pojednávania nezúčastnila, jej účasť a výsluch na pojednávaní nepovažoval súd za nevyhnutný, nakoľko v celom konaní bola zastúpená. Jej advokát sa vyjadril aj k jej podnikaniu formou spoločnosti s ručením obmedzeným, a to tak, že ide o zadlženú firmu, z ktorej nemá príjmy. Podľa súdu však už len samotná skutočnosť, že navrhovateľka je jedinou spoločníčkou a konateľkou obchodnej spoločnosti (ktorých účelom je dosahovať zisk), spochybňuje tvrdenie navrhovateľky, že vysokoškolské štúdium jej neumožňuje aspoň čiastočne si zabezpečiť príjem na svoje výdavky. Zvýšené výdavky navrhovateľky na štúdium v zahraničí pritom predstavujú podstatnú časť jej celkových výdavkov. Zohľadňujúc § 62 ods.2 Zákona o rodine považoval za opodstatnenú námietku otca, že primerané by bolo, aby navrhovateľka študovala na vysokej škole na Slovensku a prípadne využila programy Európskej únie podporujúce vzdelávanie a mobilitu študentov. Na základe uvedeného dospel k záveru, že pôvodné výživné vo výške 120 eur je tak stále primerané aj po zmenách oproti stavu v roku 2012 a po zohľadnení vývoja životných nákladov. Zvýšené príjmy rodičov, po zohľadnení inflácie, sú u otca v plnom rozsahu kompenzované jeho novými vyživovacími povinnosťami. Výživné v tejto sume, spolu s výživným, ktoré je povinná poskytovať navrhovateľke jej matka, a po zohľadnení schopnosti navrhovateľky aspoň čiastočne si zarobiť na svoje vlastné výdavky, podľa súdu pokrýva súčasné nevyhnutné a pravidelné výdavky navrhovateľky ako vysokoškolskej študentky zodpovedajúce životnej úrovni rodičov.

5. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a jej návrhu na zvýšenie výživného na sumu 500 eur mesačne od podania návrhu vyhovel, alternatívne zvýšil výživné na inú sumu podľa uváženia súdu. Podľa názoru odvolateľky súd prvej inštancie vydal rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne resp. neúplne zistil skutočný stav veci a zamietnutie návrhu nedostatočne odôvodnil. Argument súdu prvej inštancie o tom, že u navrhovateľky by bolo primerané, aby študovala na vysokej škole na Slovensku, prípadne využila programy Európskej únie podporujúce vzdelávanie a mobilitu študentov nemôže obstáť, keďže povinnosťou rodiča je viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu a možnosti uplatnenia sa na trhu práce. Nakoľko povinný o navrhovateľku dlhodobo nejaví záujem a ani riadne neplatí výživné, nepovažovala za potrebné sa s povinným radiť o výbere vysokej školy, pričom s diplomom z nemecky hovoriacej krajiny sa vie uplatniť na trhu práce po celom svete. Argument súdu prvej inštancie, že navrhovateľka si vie privyrobiť v súvislosti s vlastníctvom obchodnej spoločnosti E., spol. s.r.o., so sídlom Z. XX, C. vníma ako bezprecedentný, táto spoločnosť je stratová a zadlžená, nakoľko sa jej navrhovateľka nemá čas popri štúdiu riadne venovať a ponecháva si ju len ako poisťku, aby nemusela v budúcnosti vynakladať ďalšie finančné prostriedky na založenie novej spoločnosti. Navrhovateľka mala v pláne popri štúdiu si privyrobiť podnikaním (aby jej matka nebola neúmerne zaťažovaná nákladmi dcéry), za účelom podnikania odkúpila už existujúcu spoločnosť, avšak akonáhle začala študovať na rakúskej vysokej škole, hneď v začiatku štúdia pochopila, že popri náročnom štúdiu nebude mať možnosť venovať sa aj podnikaniu. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku považoval za podstatnú zmenu pomerov na strane povinného zvýšenie jeho príjmu, povinnému v porovnaní s rokom 2012 pribudli ďalšie dve vyživovacie povinnosti, v dôsledku čoho zabezpečuje výdavky nielen na seba, ale aj na dve deti a manželku (len v súvislosti s voľnočasovými aktivitami detí vyčíslil mesačný výdavok na deti v sume 244 eur, resp. 235 eur). Pri rozhodovaní bolo nevyhnutné zohľadniť to, že povinný nezabezpečuje výživu maloletých detí sám, ale žije v manželstve s matkou detí, ktorá má povinnosť sa rovnako podieľať na nákladoch detí. Povinný zaťažil svoj príjem početnými mesačnými splátkami, ktoré bral aj od nebankových úverov s vysokým úrokom, avšak v konaní nijako nepreukázal opodstatnenosť a dôvod, pre ktorý si úver vzal. U matky navrhovateľky došlo v porovnaní s rokom 2012 o len o dvojnásobné zvýšenie príjmu, s matkou bol k 01.02.2021 zrušený dlhotrvajúci pracovný pomer z dôvodu zrušenia technického úseku, na ktorom matka pracovala a pôvodný zamestnávateľ jej od 2/2021 zabezpečil pracovné miesto na Magistráte hlavného mesta SR Bratislava, na ktorom síce dosahuje vyššiu základnú mzdu, avšak jej príplatky za vykonanú prácu sú poskytované vo výrazne nižšej sume, čo matka nevie ovplyvniť. V súvislosti s podnikaním matka navrhovateľky nemá časový priestor venovať sa popri zamestnaní, ktoré jej poskytuje stabilný príjem, aj podnikaniu, a to z dôvodu dennej starostlivosti o svoju 81 ročnú matku. Povinný prestal koncom roka 2018 prispievať na výživu navrhovateľky a matka navrhovateľky musela po túto dobu znášať všetky výdavky dcéry. V rozhodnutí síce súd na jednej strane uznal, že výdavky navrhovateľky sa od roku 2012 zmenili o mieru inflácie (9%), avšak pri rozhodovaní o zvýšení výživného na túto skutočnosť neprihliadol. Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania, súd prvej inštancie sa v rozhodnutí nezaoberal nárokom navrhovateľky na náhradu trov konania uplatneným v návrhu, nakoľko mala za to, že v tomto prípade je spravodlivé, aby súd v prípade, že vyhovie návrhu, zaviazal povinného nahradiť trovy konania.

6. Povinný v podanom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť poukazujúc na to, že navrhovateľka mu doteraz nedeklarovala priebeh jej školskej dochádzky čo sa týka strednej školy, následného nástupu a štúdia na vysokej škole, pričom náklady súvisiace so štúdiom je možné spochybníť, keďže navrhovateľka aktuálne študuje dištančne. Ku dňu prevodu vlastníckych práv u spoločnosti KIMI spol. s.r.o. (dňa 22.02.2020) bol do obchodného registra zapísaný aj nový predmet činnosti, navrhovateľka má tým pádom stabilný príjem a schopnosť sa samostatne živiť. Povinný napokon uviedol, že v konaní deklaroval, že vzhľadom k životným nákladom je jeho schopnosť platenia výživného vo výške 120 eur mesačne hraničná.

7. Navrhovateľka v následnom písomnom podaní zo dňa 20.09.2021 zotrvala na dôvodoch odvolania. K tvrdeniam povinného uviedla, že od roku 2001 zaviedla rakúska vláda poplatky za štúdium, domáci študenti a študenti z členských krajín Európskej únie platia za semester zhruba sumu 380 eur. V samotnom článku agentúry SAIA je v časti školné poplatky a životné náklady uvedené, že priemerné náklady na pobyt študenta sa pohybujú približne vo výške 950 eur mesačne. Aktuálne výdavky navrhovateľky prevažne znáša a hradí jej matka za finančnej podpory starej matky.

8. Povinný v následnom písomnom vyjadrení z 18.11.2021 poukázal na to, že podstatná časť jeho mzdy je nenárokovateľná (odpracované nadčasy, zastupovanie kolegyne, splnenie nastavených cieľov 350 eur brutto), sama navrhovateľka mala v čase svojej maloletosti bohatú krúžkovú činnosť a v konaní doposiaľ nepredložila po dovŕšení plnoletosti žiadne listinné dôkazy o súvislej príprave na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky.

9. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom odvolania a nie je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 65, § 66 C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 2 ods.1 C.m.p., § 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

10. Podľa § 2 ods.1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať, aj keď tieto neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

12. Z obsahu spisu v posudzovanej veci vyplýva, že výkon práv a povinností rodičov k v tom čase maloletej navrhovateľke bol naposledy upravený rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 07.02.2012, č.k. 38P/240/2011-151, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 15.05.2012, č.k.11CoP/205/2012-171, tak, že maloletá K. bola zverená do osobnej starostlivosti matky s oprávnením matky dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, povinnému (otcovi) bola uložená povinnosť od 01.08.2011 prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 120 eur mesačne a povinnosť zaplatiť zročné výživné za obdobie od 01.08.2011 do 07.02. 2012 vo výške 720 eur v povolených mesačných splátkach vo výške 30 eur, pod následkom straty výhody splátok.

13. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozhodoval o návrhu navrhovateľky zo dňa 18.12.2020, ktorým sa s účinnosťou od podania návrhu domáhala zvýšiť vyživovaciu povinnosť povinného z vyživovacej povinnosti, naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 07.02.2020, č.k. 38P/240/2011-151, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 15.05.2012, č.k. 11CoP/205/2012-171, a to zo sumy 120 eur mesačne na sumu 500 eur mesačne.

14. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

17. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Podľa § 155 C.m.p. konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa začína len na návrh.

21. Podľa § 157 C.m.p. rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že vlastnosťou meritórnych súdnych rozhodnutí je ich zásadná nezmeniteľnosť, ktorá je imanentnou súčasťou záruk právneho štátu, čo znamená, že ak sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 230 C.s.p.). Ustanovenia § 155, § 157 C.m.p. upravujú možnosť zmeny rozsudku vo veciach výživného plnoletých osôb, a to na návrh. Pokiaľ ide o návrh navrhovateľky na zvýšenie výživného treba uviesť, že predpokladom na zmenu právoplatného rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov podstatného (kvalifikovaného) rázu, v dôsledku ktorej je treba zmeniť aj výšku výživného. Zmena pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je základnou a prvoradou skutočnosťou relevantnou pre posúdenie opodstatnenosti nároku osoby, dožadujúcej sa návrhom zvýšenia (resp. zníženia) výživného. Za zmenu pomerov v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane dieťaťa, alebo rodičov, na ktorých je odkázané výživou. Pri rozhodovaní o zmene výživného preto musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy, pričom nemôže opomenúť ani existenciu ust. § 62 ods.2 Zákona o rodine, zakotvujúcu právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov či v negatívnom alebo pozitívnom zmysle, ako i všeobecné hľadisko upravené v § 75 ods.1 Zákona o rodine a porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného, ako v čase predchádzajúceho, tak i nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania (III. ÚS 319/2015). Pri posudzovaní zmenených pomerov je treba prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výšky výživného. Dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je len taká zmena pomerov, za ktorých bolo doposiaľ určené výživné, ktorá sa výrazným spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov, ktorá dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia. Tejto povinnosti sa nemôže súd zbaviť ani v prípade, ak súdne rozhodnutie, naposledy upravujúce výživné na maloleté dieťa neobsahuje dostatočné odôvodnenie v ňom upravenej vyživovacej povinnosti povinného rodiča, v ktorom prípade je súd síce viazaný výrokom rozhodnutia, avšak je povinný si riadne ustáliť skutkový stav, vzťahujúci sa k pomerom rodičov a maloletého (a aj plnoletého) dieťaťa, existujúceho v čase vydania ostatného rozhodnutia súdu.

23. V prejednáwanej veci odvolací súd dospel k záveru, že vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie o návrhu na zvýšenie výživného nemožno ustáliť (vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia), či vôbec, a s akým výsledkom v súlade s ustanovením § 78 Zákona o rodine súd riadne vyhodnocoval osobné, majetkové a zárobkové pomery na strane oboch rodičov a i rozsah odôvodnených potrieb na strane plnoletého dieťaťa limitovaných, o.i. aj výškou životnej úrovne povinného rodiča, a to v smere ich dôsledného a najmä preskúmateľného porovnania so stavom existujúcim v čase rozhodnutia súdu, ktorý naposledy rozhodoval v otázke vyživovacej povinnosti otca na maloleté dieťa, vo vzťahu k aktuálnym príjmom oboch rodičov a ich schopností a možností a nákladov rodičov v rozhodnutí nedostatočne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania vo vzťahu k finančným pomerom otca (kedy nezohľadnil razantné zvýšenie príjmu otca od posledného rozhodnutia, kedy bol otec nezamestnaný a uvádzal, že s manželkou je v rozvodovom konaní) a vo vzťahu k príjmu manželky povinného, ktorá má rovnako ako povinný povinnosť podieľať sa na uspokojovaní základných potrieb ich spoločných dvoch maloletých detí, nevykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu a jeho závery o tom, že na strane povinnej sa jej bežné výdavky (bez nákladov na vysokoškolské štúdium v zahraničí) s odstupom takmer deviatich rokov nezmenili (v čase posledného rozhodnutia mala navrhovateľka 12 rokov, bola študentkou 8 ročného gymnázia, aktuálne má 23 rokov a je študentkou vysokej školy), resp. sa zmenili len o mieru inflácie meranú indexom spotrebiteľských cien, sú skutkovo neudržateľné z dôvodu, že v tomto smere súd prvej inštancie prakticky nevykonal žiadne dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci (§ 35, § 36 C.m.p.). Následne bez akéhokoľvek zaoberania sa rozsahom a skladbou odôvodnených potrieb povinnej za obdobie od podania návrhu (odvíjajúcej sa o.i. aj od výšky životnej úrovne oboch rodičov, pri ktorej je nutné zohľadniť aj existenciu ďalších dvoch vyživovacích povinností povinného, na ktorej uspokojovaní má však povinnosť sa podieľať aj manželka povinného) a ich porovnaním s rozsahom a skladbou odôvodnených potrieb navrhovateľky v čase ostatného rozhodnutia v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. riadne neodôvodnil v rozhodnutí prezentovanú úvahu o tom, že „pôvodné výživné vo výške 120 eur mesačne je aj v súčasnosti stále primerané, po zohľadnení, že v schopnostiach navrhovateľky je aspoň čiastočne si zarobiť na svoje náklady“. Závery prijaté súdom prvej inštancie sú potom právne neudržateľné, v čoho dôsledku nie je možné odvolacie námietky navrhovateľky vo vzťahu k prijatým skutkovým záverom vzťahujúcich sa k výroku o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného a ich právnomu posúdeniu, ani vyhodnotiť. Súd prvej inštancie si v priebehu konania nepripojil spis Okresného súdu Bratislava III, sp.zn. 38P/240/2011 a plne rezignoval na potrebu zohľadňovania skutkového stavu, vzťahujúceho sa k osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom oboch rodičov a rozsahu

odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa existujúcich v čase posledného rozhodnutia, vyplývajúcich z obsahu označeného spisu.

24. Súdu prvej inštancie v súvislosti s úvahou o tom že je v schopnostiach navrhovateľky aspoň čiastočne si zarobiť na svoje výdavky dáva do pozornosti, že dieťa (aj plnoleté, ktoré nie je schopné sa samo živiť) má právo na výživné i za situácie, kedy má značný majetok, avšak bez výnosov, resp. ak sú výnosy používané na riadnu správu majetku. Iba ak prináša majetok dieťaťa dostatočný zisk, plne pokrývajúci všetky jeho odôvodnené potreby, resp. ak má dieťa dostatočné príjmy zo sústavnej zárobkovej činnosti, dieťa právo na výživné nemá. Od zisku je pritom treba oddeľovať majetkovú podstatu čo znamená, že ak má dieťa majetok, ale nemá žiaden zisk, nesmie ísť táto skutočnosť k ľarche dieťaťa tak, že by bola dotknutá samostatná podstata majetku dieťaťa (pozri D., M. a kol., Občianský zákoník II. Rodinné právo, § 655-975, 1. vyd., Praha: Nakladateľství C. H. Beck, ktorý komentár je s prihliadnutím na spoločnú právnu minulosť a obdobnú právnu úpravu vo veciach vyživovacej povinnosti rodičov k deťom použiteľný na posudzovaný prípad). Naviac táto úvaha súdu nebola podopretá ani vykonaným dokazovaním a bez vysvetlenia bola prijatá za situácie, kedy navrhovateľka v priebehu konania opakovane poukazovala na časovú náročnosť zvoleného vysokoškolského štúdia, kedy nie je v jej schopnostiach a časových možnostiach venovať sa obchodnej spoločnosti, ktorej je vlastníkom (ktorá nedosahuje žiaden zisk).

25. V nadväznosti na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Úlohou prvoinštančného súdu bude pri ďalšom prejednaní veci posúdiť a ustáliť otázky naznačené odvolacím súdom v predchádzajúcej časti rozhodnutia, po doplnení dokazovania potrebného na zistenie skutočného stavu veci (§ 35 C.m.p.) opätovne o celom návrhu navrhovateľky rozhodne a odôvodní rozhodnutie tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 C.s.p., t.zn. je v ňom povinný uviesť stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní návrhu, riadne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov konania týkajúce sa zákonných podmienok posudzovaných vo vzťahu k zvýšeniu vyživovacej povinnosti povinného, t.j. existencie podstatnej zmeny pomerov pri dôslednom porovnaní s pomermi existujúcimi v čase posledného rozhodnutia súdu, majetkových, finančných a osobných pomerov na strane oboch rodičov a aj ustáleného rozsahu odôvodnených potrieb plnoletej navrhovateľky a ich výšky pri zohľadnení prípadných ďalších podstatných zmien, v rozhodnutí uvedie, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich právne a skutkovo vyhodnotil a dôvod prípadného nevykonania účastníkmi navrhnutého dokazovania.

26. V novom rozhodnutí sa súd prvej inštancie riadne vysporiada s v priebehu konania prezentovanými dôvodmi návrhu navrhovateľky na rozhodnutie podľa § 55 C.m.p.

27. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods.3 C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).